

ΣΙΓΜΟΛΗΚΤΑ

(συνέχεια)

Ουδέτερα ἀκατάληκτα σέ -ας γεν. -ως ἤ -ατος

Παραδείγματα

1 Ἡ Σφίγξ δεινόν τέρας ἦν καί ἀνθρωπίνοις κρέασιν ἤδετο (εὐχαριστιόταν).

2 Ὁ φαῦλος μαθητής ὀλιγωρεῖ (= ἀδιαφορεῖ) τῶν γερῶν (γιά τά βραβεῖα).

3 Οἱ Σπαρτιᾶται μεγίστην τιμήν ἔφερον τῷ γῆρα (= πάρα πολύ τιμοῦσαν τά γηρατεία).

4 Ὁ Ἐπαμεινώνδας ἦν ἐν τῷ εὐωνύμῳ κέρα (στήν ἀριστερή πτέρυγα).

5 Εὐτυχοῦς γήρως ἄξιοί εἰσιν οἱ τοὺς γέροντας θεραπεύοντες.

6 Εἰς πᾶσαν τήν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν καί εἰς τά πέρατα τῆς οἰκουμένης τά ρήματα αὐτῶν.

Παραδείγματα κλίσεως σιγμολήκτων σέ -ας, γεν -ως ἤ -ατος

		ΕΝΙΚΟΣ			ΑΡΙΘΜΟΣ	
Ὄν.	τό	κρέας			τό	πέρας
Γεν.	τοῦ	κρέα φ -ος	κρέα-ος	κρέως	τοῦ	πέρατ-ος
Δοτ.	τῷ	κρέα φ -ι	κρέα-ι	κρέα	τῷ	πέρατ-ι
Αἰτ.	τό	κρέας			τό	πέρας
Κλ.	ῶ	κρέας			ῶ	πέρας
		ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ			ΑΡΙΘΜΟΣ	
Ὄν.	τά	κρέα φ -α	κρέα-α	κρέα	τά	πέρατ-α
Γεν.	τῶν	κρεά φ -ων	κρεά-ων	κρεῶν	τῶν	περάτ-ων
Δοτ.	τοῖς	κρέασ-σι(ν)		κρέα-σι(ν)	τοῖς	πέρασι(ν)
Αἰτ.	τά	κρέα φ -α	κρέα-α	κρέα	τά	πέρατ-α
Κλ.	ῶ	κρέα φ -α	κρέα-α	κρέα	ῶ	πέρατ-α

Παρατηρήσεις:

1. Ουδέτερα σιγμολήκτα (ὅσα ἔχουν χαρακτήρα σ) σέ -ας εἶναι ἔξι: κρέας, γέρας, γῆρας, πέρας, τέρας, κέρας.

2. Τά ὀνόματα κέρας, γέρας καί γῆρας σχηματίζονται μόνο ἀπό σιγμολήκτο θέμα σέ -ας. Τά ὀνόματα αὐτά ἀποβάλλουν τόν χαρακτήρα σ μεταξύ δύο φωνηέντων καί τά φωνήεντα πού συ-

ναντῶνται συναιροῦνται π.χ. κρέα~~φ~~-ος κρέα-ος, κρέως (ὅπως στά οὐδέτερα σιγμόληκτα σέ -ος π.χ. ἔθνος, τοῦ ἔθνε~~φ~~ος – εος – ἔθνους).

3. Τό ὄνομα πέρας σχηματίζει τήν γεν. καί δοτ. ἐνικῶ καί ὄλον τόν πληθυντικό ἀπό θέμα σέ -ατ ὡς ὀδοντικόληκτο.

4. Τό ὄνομα γῆρας ἔχει μόνον ἐνικό ἀριθμό.

5. Τό ὄνομα κέρας καί στούς δύο ἀριθμούς καί τό ὄνομα τέρας στόν πληθυντικό σχηματίζονται κατά δύο τρόπους καί ἀπό τό θέμα σέ -ασ ὡς σιγμόληκτα καί ἀπό τό θέμα σέ -ατ ὡς ὀδοντικόληκτα. Βλ. κατωτέρω πίνακα.

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ						
Ὄν.	τό	κέρας		τό	τέρας	
Γεν.	τοῦ	κέρως	ἢ κέρατος	τοῦ	τέρατ-ος	
Δοτ.	τῷ	κέρα	ἢ κέρατι	τῷ	τέρατ-ι	
Αἰτ.	τό	κέρας		τό	τέρας	
Κλ.	ῶ	κέρας		ῶ	τέρας	
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ						
Ὄν.	τά	κέρα	ἢ κέρατ-α	τά	τέρα	ἢ τέρατ-α
Γεν.	τῶν	κερῶν	ἢ κεράτ-ων	τῶν	τερῶν	ἢ τεράτ-ων
Δοτ.		τοις	κέρασι(ν)		τοις	τέρασι(ν)
Αἰτ.	τά	κέρα	ἢ κέρατ-α	τά	τέρα	ἢ τέρατ-α
Κλ.	ῶ	κέρα	ἢ κέρατ-α	ῶ	τέρα	ἢ τέρατ-α

